

Defensores dels Drets Humans

**PROPOSTES D'ACTIVITATS
DIDÀCTIQUES
2019/2020**

ÍNDEX

- 02** QUADRE D'ACTIVITATS
- 03** ESQUEMA DE CORRESPONDÈNCIES
- 04** PRESENTACIÓ
- 06** ACTIVITAT 01. UNA NOVA TERRA
- 08** ACTIVITAT 02. I TÚ, QUÈ OPINES?
- 10** ACTIVITAT 03. RAP CONTRA LA DISCRIMINACIÓ
- 12** ACTIVITAT 04. ETIQUETES QUE DISCRIMINEN
- 14** ACTIVITAT 05. ASSETJAMENT AL CARRER
- 16** ACTIVITAT 06. I TÚ, QUÈ FARIES?
- 18** ACTIVITAT 07. QUI ES QUEDA ENRERE?
- 20** ACTIVITAT 08. SOTA LA SORRA DEL DESERT
- 22** ACTIVITAT 09. VIURE SENSE..
- 24** ACTIVITAT 10. VIOLÈNCIA CULTURAL
- 26** MATERIAL COMPLEMENTARI

Formularis de valoració:

- Per al professorat: <https://goo.gl/forms/EtN1UXT6E0c1yxdn2>

- Per a l'alumnat: <https://goo.gl/forms/BsiEUzJPDcS9vqWw2>

Editat per: Ciutats Defensores dels Drets Humans

Coordinació: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Autoria: Montse López consultora i formadora en educació en drets humans

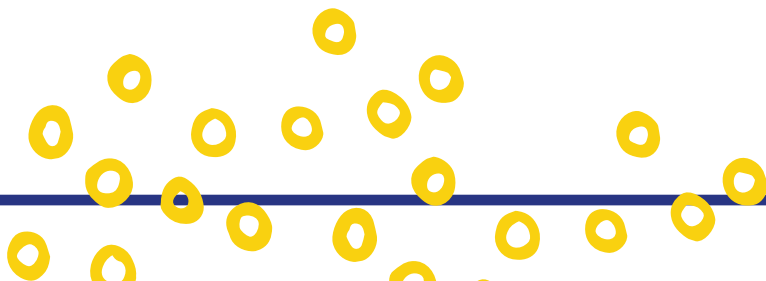
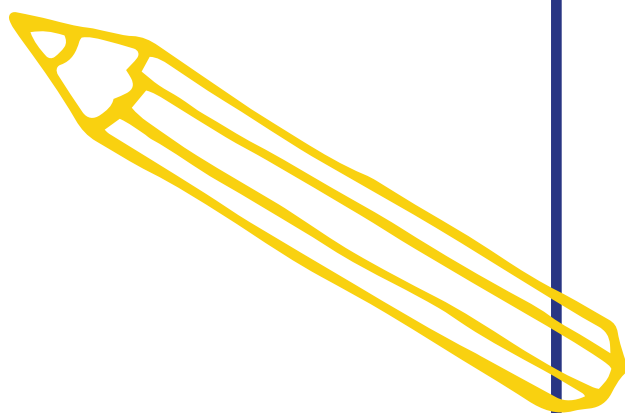
Setembre 2019

QUADRE D'ACTIVITATS

NÚM	TÍTOL I BREU RESUM	DRET VINCULAT	EDAT	COMPETÈNCIES
A01	UNA NOVA TERRA Joc de rol / Priorització: Imaginem que hem de viatjar cap a una nova terra. Per tal d'arribar-hi hem de llançar tot allò que no necessitem	Dret a l'educació en drets humans Art. 26.2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A02	I TÚ, QUÈ OPINES? Visionat / Debat: Visionem curt "No penso callar" d'Amnistia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'expressió i fem debat en format peixera	Dret a la llibertat d'opinió i d'expressió Art. 19 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	14+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb
A03	RAP CONTRA LA DISCRIMINACIÓ Reflexió / Rap: Reflexionem sobre els orígens del rap i la seva vinculació amb la no discriminació i per grups fem una composició de rap	Dret a la no discriminació Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria Artística i cultural Digital
A04	ETIQUETES QUE DISCRIMINEN Posicionament / Debat: Ens ubiquem en l'espai segons categories de sexe, orientació sexual, identitat i rols de gènere. Fem un quadre d'exemples i reflexionem sobre els estereotips i la discriminació.	Drets de les persones LGTBI+ Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Declaració sobre orientació sexual i identitat de gènere	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A05	ASSETJAMENT AL CARRER Situacions / Debat: Reflexionem sobre les situacions d'assetjament i les mesures d'autoprotecció de les noies i les dones a l'espai públic.	Drets de les dones Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació	14+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A06	I TÚ, QUÈ FARIES? Joc de rol / Priorització: Ens posem en la pell d'una altra persona i segons les notícies decidim què fem: si deixariem casa nostra, la nostra ciutat o el nostre país.	Drets de les persones refugiades i la població migrada Art. 14 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	14+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A07	QUI ES QUEDA ENRERE? Joc de rol: Ens posem a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió a les minories	Drets de les Minories Declaració sobre els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques	14+	Comunicativa, lingüística i audiovisual Social i ciutadana Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural
A08	VIURE SENSE... Debat / Visionat: Reflexionem sobre certs recursos naturals. Visionem un documental per reflexionar sobre la relació d'aquests recursos i la mineria.	Dret al medi ambient Art. 3 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Digital
A09	SOTA LA SORRA DEL DESERT Recerca / Debat: Relacionem objectes que ens parlen del conflicte del Sàhara Occidental i la vulneració de drets humans als camps de refugiades sahrauís.	Dret de les persones refugiades Convenció dels Refugiats	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A07	VIOLÈNCIA CULTURAL Reflexió / Debat: Fem llistat de mitjans coneguts i calculem els percentatges d'aquells materials que són violents i que inclouen armes.	Dret a la pau Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE) Tractat de Comerç d'Armes (TCA)	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Matemàtica

ESQUEMA DE CORRESPONDÈNCIES

DEFENSORES / ACTIVITAT	Amaru Ruiz (Nicaragua)	Danilo Chammas (Brasil)	Hayat Rguibi (Sàhara Occidental)	Sunitha Krishnan (Índia)	Magaly Castillo (Nicaragua, exiliada a Catalunya)	Noelia Heredia, "La Negra" (Estat espanyol)	Leonard Rentería (Colòmbia)	Fredy Samuel Vázquez, "Snif" (El Salvador)	Sara Chitambo (Sudàfrica)
A01 UNA NOVA TERRA (Educació en Drets Humans) HUMANS	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A02 I TÚ, QUÈ OPINES? (Llibertat d'opinió i d'expressió)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A03 RAP CONTRA LA DISCRIMINACIÓ (No discriminació)						X	X	X	
A04 ETIQUETES QUE DISCRIMINEN (Drets LGTBI+)					X	X			
A05 ASSETJAMENT AL CARRER (Drets de les dones)				X		X			
A06 I TÚ, QUÈ FARIES? (Drets de les persones refugiades i població migrant)	X		X		X		X		
A07 QUI ES QUEDA ENRERE? (Drets de les minories)			X			X			
A08 SOTA LA SORRA DEL DESERT (Sàhara Occidental)			X						
A09 VIURE SENSE... (Dret al medi ambient)	X	X							
A10 VIOLÈNCIA CULTURAL (Dret a la pau)									X

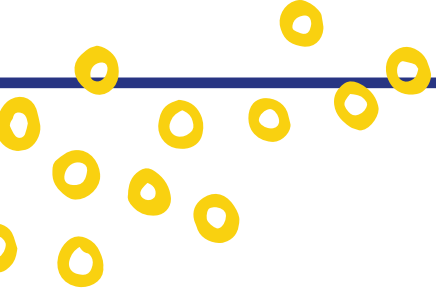
PRESENTACIÓ

Ciutats Defensores dels Drets Humans és un projecte conjunt entre el Fons Català de Cooperació al desenvolupament, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau, amb la participació de municipis catalans i altres institucions, que vol donar a conèixer la feina dels defensors i defensores dels drets humans al conjunt de la ciutadania dels municipis participants. Igualment es busca evidenciar i conscienciar a la ciutadania de les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana.

Un dels principals objectius del projecte és sensibilitzar a les persones més joves, no només amb les visites de les persones defensores dels drets humans als centres educatius, sinó també amb un treball a l'aula amb enfocament d'educació en drets humans, basat en metodologia participativa i vivencial. Aquest quadern que us presentem pretén ser una caixa d'eines d'aprenentatge significatiu tant per adquirir coneixements sobre drets humans, així com, i sobretot, per tal que el jovent pugui desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a la promoció i defensa dels drets humans.

El recurs pedagògic referent d'aquest quadern és el "Manual Petit Compass d'Educació en Drets Humans per a Infants" del Consell d'Europa, traduït al català per AHEAD - Associació d'Educaadores i Educadors en Drets Humans. Algunes de les propostes didàctiques d'aquest quadern estan basades en activitats d'aquest manual, així com en activitats de recursos pedagògics de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, Amnistia Internacional i Escola de Cultura de Pau. En tot cas, sobre les activitats de referència podeu trobar més informació seguint l'enllaç de la proposta didàctica.

Amb aquestes propostes vinculades a un dret en concret, els joves podran familiaritzar-se amb els drets humans mitjançant l'experiència viscuda tant en l'activitat com en la vida quotidiana, i d'aquesta manera podran sentir empatia amb les persones defensores dels drets humans i la seva tasca. Tot i que hi ha propostes per a la franja d'edat a partir de 12 anys i, d'altres per als i les joves a partir de 15 anys, us recomanem que valoreu la capacitat de reflexió del vostre grup, i us animem a adaptar d'altres activitats encara que siguin una franja d'edat superior o inferior.

ACTIVITATS

ACTIVITAT 01: UNA NOVA TERRA (EDUCACIÓ EN DRETS HUMANS)

OBJECTIUS:

- Valorar que és indispensable per a la supervivència i el desenvolupament.
- Relacionar les necessitats humanes amb els drets humans.
- Reconèixer el dret a rebre una educació en drets humans.

EDAT: 12+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Targetes en blanc o post-its
- Fulls de paperògraf i retoladors de colors
- Cinta adhesiva

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants que s'imaginin que de cop i volta han d'emprendre viatge cap a una nova terra on no hi ha res i on construiran una nova societat, i que només poden prendre tres coses amb elles. Han d'escriure una cosa a cada targeta. És tot l'equipatge que s'emporten per a la vida a una nova terra on no hi ha cap civilització desenvolupada. El viatge serà llarg i no podran tornar a casa seva.

2.- Fem grups de cinc o sis persones. Cada persona ha de presentar al seu grup les seves tres opcions i explicar les raons de les seves decisions. A continuació cada grup ha de consensuar un màxim de nou o dotze targetes (depenent del nombre de persones en els grups) que s'emportaran i que compartiran durant part del viatge.

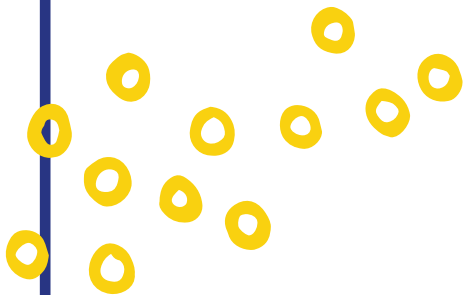
3.- El grup comença el viatge i comencem a explicar la història del viatge on succeeixen tres incidents que ho dificulten, com per exemple:

- 1) estan cansades i no poden carregar tant;
- 2) han de saltar un mur i tan carregades no poden;
- 3) han d'amagar-se de la policia i amb tanta càrrega se'ls veu més;

4.- Cada vegada que hi hagi una incidència en el viatge, els grups han de decidir quines tres targetes han de descartar per tal de poder continuar. Allò que llencin no ho podran tornar a recuperar. Recollim les targetes que s'han llençat i les apilem.

5.- Anunciem que finalment hem arribat a la nova terra sans i estalvis. Donem temps perquè cada grup analitzi i prioritzi les targetes escollides en format escala o en format diamant posant-les en el full paperògraf o DIN A5.

6.- Demanem als grups que pengin el seu full paperògraf o DIN A5. Com si es tractés d'una exposició, convidem a les participants a que visitin i observin els altres paperògrafs. A continuació cada grup presenta el seu paperògraf i analitzem entre totes el que ha escollit i prioritzat cada grup.

7.- REFLEXIONEM:

- Quines diferències hi havia en els grups a l'hora de decidir què havíeu de prescindir i què era imprescindible? Com ho heu solucionat?
- Són molt diferents les coses escollides per cada grup i les seves prioritzacions?
- Teníeu tot el que necessiteu per sobreviure? I tot el que necessiteu per créixer i desenvolupar-vos?
- Heu pensat principalment en la vostra supervivència física o també en les vostres necessitats emocionals, espirituals i socials?
- Tothom té les mateixes necessitats? Qui pot ser que tingui necessitats diferents?
- Quines targetes representen coses que potser voldríem, però no són necessàries per a la supervivència?
- Quines targetes representen coses per a la supervivència? I quines per créixer i desenvolupar-nos?

RECOMANACIONS:

- Expliquem que els drets humans estan basats en les necessitats humanes, tot allò que necessitem per sobreviure, créixer i desenvolupar-nos correctament i viure una vida amb dignitat. Alguns són necessaris per sobreviure, d'altres són necessaris per viure bé i desenvolupar-se. Ningú no en té prou amb només sobreviure.
- Insistim en el fet que tothom necessita tots els drets humans i que tothom té dret a conèixer quins són els drets humans, a protegir-los i defensar-los, i a tenir una educació basada en drets humans.
- La practicitat dels elements escollits per les persones participants dependrà de la seva maduresa, així com d'altres factors que s'imaginin. No hi ha respostes correctes o incorrectes quan es tracta d'elecció personal, encara que pot haver-hi algunes opcions més pràctiques que d'altres.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

- Fem una revisió i anàlisi de la versió adaptada de la [Declaració Universal dels Drets Humans](#) (Manual d'Educació en Drets Humans amb infants: Petit Compass) per identificar on són reconeguts els drets necessaris per viure, créixer i desenvolupar-nos.
- Fem una revisió de quins són els drets humans de la DUDH defensats per les persones defensores del Programa CDDH Tardor 2019 <http://ciutatsdretshumans.cat/>
- Reflexionem sobre els moviments migratoris i persones refugiades treballant el tema amb l'Activitat 06 d'aquesta guia "I tú, què faries?".

NOTA: Basada en Activitat «[25. Navegant cap a una terra promesa](#)» del Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants: Petit Compass del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educatores i Educadors en Drets Humans.

ACTIVITAT 02: I TU, QUÈ OPINES? (LLIBERTAT D'OPINIÓ I D'EXPRESSIÓ)

OBJECTIUS:

- Entendre el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió i les seves limitacions o vulneracions.
- Comprendre la importància de la participació en les societats democràtiques.
- Millorar les aptituds personals per tal d'assolir el consens.

EDAT: 14+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Ordinador amb accés a internet i altaveus, projector i pantalla
- Vídeo "[No penso callar](#)" d'Amnistia Internacional
- Targetes en blanc i retoladors
- Cadires (tantes com persones participants)
- Dos cartells "a favor" i "en contra"

DESENVOLUPAMENT:

1.- Visualitzem el vídeo breu "[No penso callar](#)" d'Amnistia Internacional. Després de la visualització demanem a les persones participants quines idees i emocions expressen les persones protagonistes en relació a la llibertat d'expressió i opinió.

2.- Demanem a les participants que facin una pluja d'idees sobre les limitacions o vulneracions que es poden donar en la llibertat d'informació, expressió i opinió, tant al nostre entorn més proper (aula, escola, família, amistats) com en altres entorns (en l'àmbit municipal, estatal i internacional).

3.- Demanem a les participants que per parelles escriguin en una targeta una afirmació o pregunta sobre l'exercici de la llibertat d'expressió i opinió i les seves limitacions o dificultats. Recollim les targetes i fem una tria per proposar en el debat.

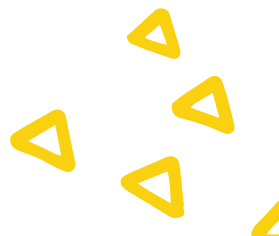
4.- Situem quatre cadires en un cercle al centre de la sala, apuntant cap al centre (és a dir, formant una ronda). Dues de les cadires representaran opinions a favor de l'afirmació (amb cartell enganxat que posi "a favor") i dues en contra de la mateixa (amb cartell enganxat que posi "en contra"). Aquestes cadires formen la peixera. Se situen més cadires als voltants per fora del cercle intern, també apuntant al centre.

5.- A continuació expliquem les pautes per a fer un debat en format peixera:

- Quatre persones ocupen les cadires de la peixera. Aquestes participants són els peixos. La resta de les participants seuen en les cadires addicionals per fora de la peixera i són les observadores. No pot quedar mai cap cadira buida a la peixera, ni poden estar les mateixes quatre persones en el debat tota l'estona.

- Solament els peixos poden parlar. Tothom que vulgui expressar la seva opinió s'aproparà a la peixera i farà un copet a l'esquena de la persona a la qual vol substituir (tenint en compte si està a una cadira "a favor" o "en contra"). S'evitarà entrar a la peixera per a repetir arguments.

- Establim un temps de debat per a cada tema; es podrà tallar abans si es creu que s'han esgotat els arguments.

RECOMANACIONS:

- Aclarim que en aquest exercici la gent és lliure d'expressar opinions polèmiques o poc convencionals, sempre sense ofendre a cap de les persones presents. Convidem també que tothom pugui expressar opinions i punts de vista amb els que no necessàriament estiguin d'acord, per tal de mantenir viu el debat i fer l'esforç de posar-se a la pell de les persones amb diferents opinions.

- Moderem el debat dinamitzant-lo amb les afirmacions i preguntes dels post-its o d'altres que tinguem preparades, assegurant que se segueixin les regles de la peixera i controlant el temps.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

· Fem una recerca sobre quines són les denúncies realitzades per les persones defensores convidades del Programa CDDH Tardor 2019 <http://ciutatsdretshumans.cat/> que han estat objecte de persecució i opressió a la seva llibertat d'expressió i opinió.

· Fem un article d'opinió en relació al que hem après amb aquesta activitat sobre la llibertat d'expressió i opinió i ho publiquem al blog del nostre centre educatiu.

· Explorem altres maneres més artístiques d'expressar les nostres opinions i fer denúncia, com ara amb el rap, amb l'Activitat 03 "Rap contra la discriminació" d'aquesta guia.

6.- En plenària REFLEXIONEM:

· Com us sentiu ara? Com us heu sentit durant el debat?:

- Quan éreu peixos opinant?
- Quan éreu observadores sense poder opinar?
- Quan us han fet el copet a l'esquena per sortir de la peixera?

· Ha estat fàcil escoltar els arguments dels altres? Ha estat fàcil pensar i expressar arguments?

· Han canviat les vostres idees a mesura que escoltàveu nous arguments?

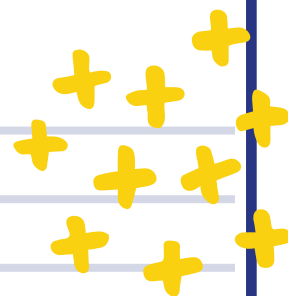
· Creieu que és important que totes i tots participem expressant la nostra opinió? Per què?

· Amb quines idees us quedeu de tot el que s'ha parlat?

· Per poder tenir una opinió i expressar-la, que necessitem prèviament? (dret a la informació i dret a participar)

· Quan i perquè es poden veure limitades o vulnerades la llibertat d'informació, expressió i d'opinió? Existeix censura al nostre país? A l'escola? A la ciutat?

· Creieu que les persones que defensen fan ús de la seva llibertat d'expressió? Creieu que poden patir vulneracions dels seus drets humans per fer-ho?

ACTIVITAT 03: RAP CONTRA LA DISCRIMINACIÓ (NO DISCRIMINACIÓ)

OBJECTIUS:

- Reconèixer el dret a la no discriminació.
- Apropar-se a l'art com a eina de denúncia de vulneració de drets humans.
- Reflexionar sobre les discriminacions properes i expressar-les de manera rimada.

EDAT: 12+

TEMPS: De 90 a 120 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural
- Digital
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Ordinador, projector i pantalla
- Enllaç als següents vídeos:
  - ["Se buscan valientes"](#) de Langui
  - ["Diversitats"](#) de Jeebli amb joves de Rubí
  - ["Brides for Sale"](#) ("Novias en venta") de Sonita Alizadeh

DESENVOLUPAMENT:

1.- Comencem l'activitat activant els coneixements previs de l'alumnat sobre el tema RAP i HIP-HOP amb preguntes com ara:

- Què és el rap?
- Quina diferència hi ha entre rap i hip hop?
- D'on és originari?
- Quins temes predominen a les seves lletres?
- Quins grups coneixeu?
- Quin grups us agrada escoltar d'aquest estil similar o d'estils semblants?

2.- Si ens fixem en l'origen del rap, aquest cerca l'expressió d'una discriminació acompanyada de missatges on s'ofereix alternativa. Demanem a les persones participants que busquin i reconeixin entre els seus grups favorits (d'estils vinculats al rap) estrofes que posin de manifest els valors de poder (apoderament de persones o col·lectius desfavorits) i de superació.

3.- REFLEXIONEM:

- Com ens fan sentir les lletres dels grups que escoltem?
- Ha estat fàcil trobar aquests valors en els grups / rapers que escoltem nosaltres?
- De quins col·lectius parlen? D'on són aquestes persones? Existeixen a prop seu persones o col·lectius discriminats? Quins?
- I al nostre voltant? Quines persones o col·lectius pateixen discriminació?
- Si haguéssim de fer un rap sobre un tema de discriminació que ens preocupi, quin seria?

4.- Després de la pluja d'idees incitada per la darrera pregunta fem petits grups a partir dels interessos sobre el que volen parlar.

5.- Compartim amb l'alumnat tres exemples de rap amb missatge (veure vídeos al material). Mirem cada vídeo i REFLEXIONEM després de cada visionat:

- Com ens fa sentir aquest videoclip?
- Quines imatges l'acompanyen?
- De què parla la lletra? Es vincula a algun motiu de discriminació?
I a algun dret humà?

6.- Per grups, intentem crear un rap. Comencem per fer una pluja d'idees d'aquells elements que volem que surtin. Ens aquest punt es poden recuperar frases que han agradat dels rapers que segueixen. Una característica del rap és l'ús de rimes sobre una base rítmica musical: mirem de trobar-les a partir d'aquells elements que segur volem que apareguin. En el procés de creació es pot partir d'un ritme o backbeat (fàcil de trobar a internet o d'un que ja coneguim tots) i afegir posteriorment la lletra, o bé crear una lletra rimada i afegir posteriorment el backbeat.

7.- Compartim els raps creats per cada grup en plenària.

RECOMANACIONS:

- El rap és l'element oral i de recitar que defineix el Hip-Hop, juntament amb el Grafiti, el Break Dance i el Djing. El Hip-Hop és una cultura urbana que neix a la dècada dels 70 entre els joves afroamericans i d'origen hispà al barri del Bronx a Nova York (Estats Units) com a denúncia de les desigualtats socials en els barris marginals del país, inicialment com una forma d'auto-expressió que proposa reflexionar i proclamar una alternativa. Posem èmfasi en aquest element dels seus orígens ja que en l'actualitat existeix un creixement de diversos estils en cadascun dels quatre elements, adaptant-se sempre amb nous contextos i noves influències; i no sempre manté aquest focus. Sovint els límits entre els nous gèneres i les definicions no són clares.

- Per tal de reflexionar sobre els motius de discriminació contra les minories realitzem en una sessió prèvia l'Activitat 07 d'aquesta guia.

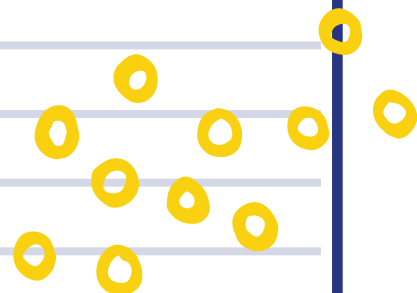
- Per tal de reflexionar sobre la llibertat d'expressió realitzem en una sessió prèvia l'Activitat 04 d'aquesta guia.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

• Coneixem el defensor convidat [Leonard Rentería](#) escoltem els seu rap "[Así se la canta](#)" i llegim el següent article per entendre el context de la seva cançó.

• Coneixem el defensor convidat [Fredy Samuel Vázquez](#) "Snif" visionant el vídeo "[El Salvador: un discurso en rima para cambiar el país](#)".

• Investiguem la història del rap i el hip-hop al món i a l'Estat espanyol. Trobem alguna informació i exemple de treball fets per alumnat, com ara aquesta [presentació](#).

5.- REFLEXIONEM:

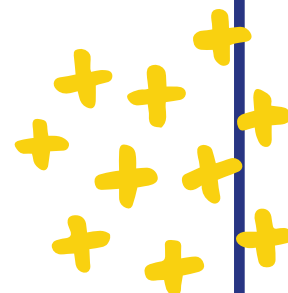
- Creieu que les categories de sexe són només mascle i femella? Quines altres hi ha?
- Creieu que els rols de gènere són només masculí i femení? Quins altres hi ha?
- Creieu que les categories d' identitat de gènere són només home i dona? Quines altres hi ha?
- Creieu que l'orientació sexual es defineix només per heterosexual o homosexual? Quines altres hi ha?
- Creieu que alguns d'aquests exemples estan exclosos del sistema binari de gènere actual (lo "normativizat" o considerat normal)? Per què?
- Amb quines "etiquetes" (paraules, frases o actituds) es discrimina a aquestes persones?
- De quina manera creieu que els estereotips de gènere afecten la manera que tractem les persones?
- Per què els estereotips sexistes o de gènere limiten els drets humans de les persones?
- Heu patit alguna vegada una discriminació per raó d'aquests estereotips? Com us heu sentit?
- Sou conscients d'haver discriminat algú per raó d'aquests estereotips? Com us he sentit?
- Què podem fer per "trencar" amb els estereotips sexistes i de gènere que discriminen?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes d'assetjament per la seva orientació sexual o identitat o rol de gènere , hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals.
- Poden haver-hi persones que declarin haver viscut discriminacions vinculades a l'ètnia (racistes) i a l'orientació sexual (homòfobes), per exemple, més enllà del fet de ser homes o dones. En aquests casos, pot ser interessant visibilitzar com el gènere es creua amb altres eixos de discriminació (com, per exemple, l'ètnia o l'orientació sexual), i com una dona pot patir agressions al carrer pel fet de ser dona, però també per la seva orientació sexual o el seu color de pell (interseccionalitat).
- Aclarim els conceptes no binaris ni jerarquitzats de categories de sexe, identitat i expressió (rol) de gènere, i orientació sexual. Per això recomanem el [marc conceptual i recomanacions metodològiques](#) de la campanya educativa "Ni uniformes ni etiquetes: per una escola i un món intercultural i amb equitat de gènere" de la Fundació Akwaba, el·laborat pel col·lectiu Lo Relacional.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Repetim el pas 1 de l'activitat i demanem a les persones participants que s'ubiquin de nou en l'espai segons les categories després d'haver aclarit els conceptes.
- Coneixem la defensora Noelia Heredia "La Ne" i percussionista defensora dels drets del poble gitano i drets LGTBI+ llegint l'article "[Ser lesbiana en el mundo](#)" de PlayGround.
- Fem recerca sobre quines campanyes de sensibilització en defensa i promoció dels drets dels col·lectius LGTBI+ hi ha en el nostre municipi i a l'àmbit nacional i internacional.

NOTA: Activitat basada en «Sessió 2 Bloc Secundària» de la [Guia Pedagògica Ni Uniformes ni etiquetes - Primera fase](#), de la Fundació Akwaba.

ACTIVITAT 05: ASSETJAMENT AL CARRER (DRETS DE LES DONES)

OBJECTIUS:

- Identificar els diferents tipus d'assetjament a l'espai públic que pateixen les noies i les dones.
- Identificar les estratègies d'autoprotecció que posen en pràctica principalment les noies i les dones.
- Reflexionar sobre aquests tipus d'assetjament i aquestes mesures com a expressió de les desigualtats de gènere i les violències masclistes.

EDAT: 14+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Situacions d'assetjament i mesures d'autoprotecció a l'espai públic (veure material complementari)
- Pissarra i retoladors

DESENVOLUPAMENT:

1.- Proposem fer una pluja d'idees entre totes les persones participants sobre què és assetjament al carrer per conèixer les idees i els coneixements previs del grup. Anem apuntant a la pissarra perquè es puguin anar comentant durant la dinàmica. Veure situacions d'assetjament en material complementari.

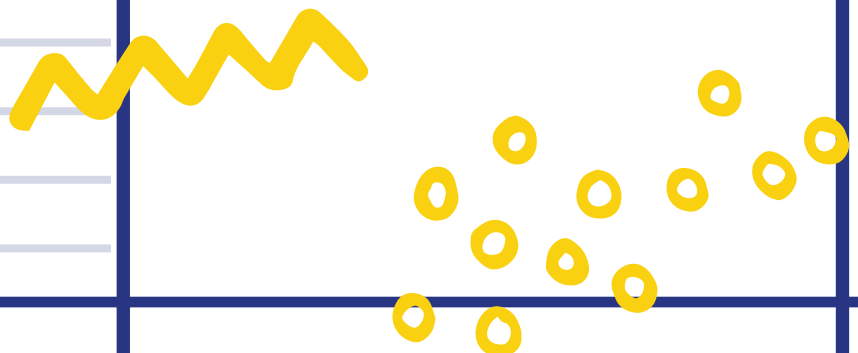
2.- REFLEXIONEM:

- Alguna persona del grup ha viscut alguna de les situacions plantejades?
- Coneixeu alguna persona fora del grup que hagi viscut alguna de les situacions?
- Qui les ha viscut més, homes o dones? De quina edat?
- Quines sensacions, sentiments i emocions us provoquen aquestes situacions o creieu que provoquen a les persones que les viuen?
- Algunes d'aquestes situacions ens costa identificar-les com assetjaments? Per què?

3.- Demanem a les persones participants que es col·loquin en rotllana de forma que tot el grup miri cap a dins de la rotllana. Expliquem que es llegiran un seguit de situacions (veure mesures d'autoprotecció en el material complementari) i que cada cop que les persones hagin viscut la situació plantejada hauran de fer dos passes endavant a dins de la rotllana.

4.- Després de cada frase es REFLEXIONEM:

- Us ha passat freqüentment?
- Ho veieu com accions normalitzades?
- Com us sentiu quan us trobeu en aquestes situacions?
- Ara que he escoltat a les meves companyes, he canviat de parer i de posició? (tant les persones que estan dins de la rotllana com les que estan fora)

RECOMANACIONS:

- Realitzem prèviament l'Activitat 04 "Etiquetes que discriminem" per tal de distingir entre les categories de sexe, identitat i rols de gènere i orientació sexual i reflexionar sobre els estereotips de gènere: com es creen i com es reproduïxen.

- Al Pas 1 poden haver-hi persones que declarin haver viscut aquelles situacions per raons vinculades a l'ètnia (racistes) o l'orientació sexual (homòfobes), per exemple, més enllà del fet de ser homes o dones. En aquests casos, pot ser interessant visibilitzar com el gènere es creua amb altres eixos de discriminació (com, per exemple, l'ètnia o l'orientació sexual), i com una dona pot patir agressions al carrer pel fet de ser dona, però també per la seva orientació sexual o el seu color de pell (interseccionalitat).

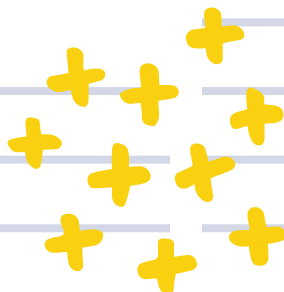
- Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes d'assetjament, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals. Donat que la temàtica és delicada i posa en joc la vivència de les persones participants, és important desenvolupar la dinàmica en un clima de respecte i escolta.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

· Coneixem la història de la defensora [Magaly Castillo](#), activista feminista de Nicaragua que treballa a través de l'art amb la seva companyia de teatre "Las amapolas".

· Coneixem la defensora [Sunitha Krishnan](#) activista contra la violència sexual visionant el vídeo del seu discurs "[Shame the rapist](#)".

· Fem recerca sobre campanyes de sensibilització i fem una proposta d'acció denúncia de la situació d'assetjament masclista a l'espai públic mitjançant les xarxes socials

NOTA: Activitat basada en els mòduls 1 i 2 del recurs pedagògic "[Violència Masclista a l'espai públic](#)" produït pel Centre per la Igualtat i Recursos per a les Dones de l'Ajuntament de Barcelona i el laborat per Fundació Surt.

ACTIVITAT 06: I TÚ, QUÈ FARIES? (DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT)

OBJECTIUS:

- Analitzar les causes per les quals la gent migra.
- Introduir els conceptes de persona refugiada i sol·licitant d'asil.
- Fomentar l'empatia amb les persones migrants i refugiades.

EDAT: 14+

TEMPS: De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i interacció amb el món físic
- Social i ciutadana
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Targetes de rols (veure material complementari)
- Situacions i notícies (veure material complementari)

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants que facin una pluja d'idees de les coses que els hi agrada sobre el lloc on viuen. A continuació, demanem a les participants què creuen que passaria si aquestes coses els hi fossin arravatades, què farien i a on anirien.

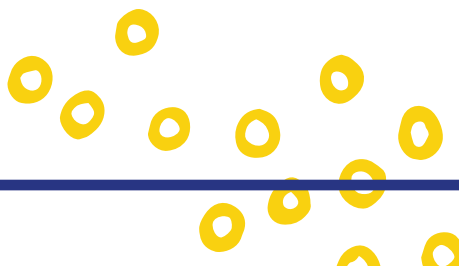
2.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol, on a cadascuna se li repartirà un paper i hauran de prendre decisions sobre si deixarien casa seva segons les notícies que els hi anirem donant. Donem a cada persona participant una targeta de rol (segons el nombre de participants s'han de repetir els rols sense que ho sàpiguen). Després de llegir el seu rol, els hi demanem que tanquin els ulls i s'imaginin qui és aquesta persona: quines necessitats, preocupacions, desitjos, motivacions i emocions té.

3.- Expliquem que llegirem una sèrie de notícies, i que tot i que són inventades hi ha gent que passa per situacions reals molt similars. Cada participant ha de decidir si la situació descrita en la notícia els faria deixar casa seva o no, deixar casa seva però quedar-se en el seu país, o deixar el seu país. Expliquem que una cantonada de l'habitació representarà casa seva, una altra la resta del país, i una altra la resta del món. Podem posar una etiqueta gran a cada cantonada amb el títol.

4.- En cada notícia totes les participants hauran de començar a casa seva. Quan hi hagi una nova notícia cada participant s'haurà de moure o quedar a la cantonada segons considerin, sense importar el que esculli la resta de participants.

5.- Després de cada notícia demanem a les participants que en silenci pensin com s'han sentit i perquè han escollit aquella cantonada i contempli quantes persones hi ha cada cantonada. En aquelles situacions que les participants han decidit marxar, fem en veu alta les següents reflexions per tal que hi pensin:

- Per què has pres aquesta decisió? Com et sents?
- Què necessites pel viatge? I per la casa nova?
- Com afecta la teva decisió a la teva comunitat?

ACTIVITAT 07: QUI ES QUEDA ENRERE? (DRETS DE LES MINORIES)

OBJECTIUS:

- Promoure l'empatia amb les persones que pertanyen a minories ètniques, religioses, lingüístiques i socials.
- Fomentar la comprensió de la diversitat i les relacions interculturals.
- Prendre consciència sobre la desigualtat d'oportunitats a la societat.

EDAT: 14+

TEMPS: De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Targetes de rols i situacions (veure material complementari)
- Un espai obert
- Un aparell d'àudio i música tranquil·la i suau.

DESENVOLUPAMENT:

1.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol i creem un ambient tranquil. Convidem a les persones participants a asseure's (preferiblement en el sòl) i a romandre en silenci durant una estona, fent respiracions profundes amb els ulls tancats.

2.- Repartim les targetes de rols a les participants i els hi demanem que les llegeixin, les guardin i no les mostrin a ningú. Per ajudar a les participants a construir un retrat dels seus rols i de les seves vides, els convidem a pensar un nom pel seu personatge i llegim alguna de les següents preguntes amb pauses, mentre escoltem música suau de fons:

- Com era la teva infantesa?
  - En quin tipus de casa vas viure? Quantes persones hi vivíeu? Qui formava part de la teva família?
  - Quina classe de jocs vas jugar? Amb qui jugaves? Què t'agradava fer?
  - Anaves a l'escola? A quina escola? Quines matèries t'agradaven més?
  - Quin tipus de treball tenien els teus pares?
  - Què fèieu durant les vacances?
- Com és la teva vida diària ara?
  - On vius? Amb qui?
  - La teva família és diferent a la de la infantesa? I els teus amics o amigues?
  - Treballes? En què? Amb els diners que guanyes en tens prou per cobrir les teves despeses?
  - Què fas al matí, a la tarda, a la nit?
  - Què fas en el teu temps lliure? Què fas en les teves vacances?
- Què et fa feliç? Què t'emociona? Què t'enfada? Què et posa trist? A què tens por?

3.- Demanem a les participants que romanguin en silenci absolut formant una fila, un al costat de l'altre (com en una línia de partida). Els hi fem saber que es llegirà una llista de situacions. Cada vegada que puguin contestar "sí" a la situació, hauran de fer un pas al capdavant. En cas contrari, hauran de romandre en el lloc on estan i no moure's. Si la frase pot ser certa per a aquesta persona que estan imaginat, llavors, han d'avançar un pas endavant. Si no, s'han de quedar quietes.

RECOMANACIONS:

4.- Llegim les situacions d'una a una. Es fa una pausa entre elles per donar temps a les participants que facin, o no, un pas al capdavant i tirar una mirada al voltant per fixar-se en les posicions de les altres participants. Les convidem a respirar profundament cada vegada que decideixen sobre una situació i revisin com se senten i com està el seu cos.

5.- Al final, convidem a les participants a fixar-se en les seves posicions finals. Llavors els hi donem un parell de minuts per sortir del rol abans de passar a la reflexió (per exemple: respirant, comptant fins a tres i dient en veu alta el seu nom propi).

- Modifiquem o creem les pròpies targetes de rol de manera que siguin properes a la realitat de les participants i al context actual, mantenint l'equilibri de gènere i diversitat i tenint cura d'evitar posar en evidència participants que es puguin trobar en una situació personal que pugui ser massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.

- Per tal d'emfatitzar l'impacte de veure com va creixent la distància entre les persones participants, adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».

- Parem especial atenció a les participants que es puguin trobar inquietes, tocades emocionalment, que no aconseguixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o que mostrin un comportament poc habitual, i intentem parlar individualment amb aquestes persones.

6.- REFLEXIONEM:

• Què ha passat en aquesta activitat? Com us sentiu? Com està el vostre cos?

• Us ha estat fàcil o difícil de fer el rol que us ha tocat? Per què?

• Com us heu construït la identitat d'aquesta persona a qui representàveu? Us heu inspirat en alguna persona?

• Com us heu sentit imaginant-vos com aquesta persona? Tenia quelcom amb comú amb vosaltres?

• Com us heu sentit quan fèieu un pas endavant? I quan no?

• Si fèieu passes endavant sovint, quan us heu adonat que la resta no avançaven tant com vosaltres?

• Per què creieu que la persona que representàveu avançava o no avançava?

• Heu sentit en cap moment que no es respectaven o que es vulneraven els vostres drets humans?

• Creieu que això que ha passat aquí passa també en el món que vivim? Per què creieu que passa?

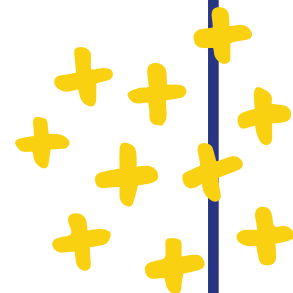
• Què fa que algunes persones tinguin més o menys oportunitats que a d'altres? Què fa que hi hagi desigualtats socials?

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

• Coneixem la defensora [Noelia Heredia "La Negri"](#), cantora i percussionista i defensora dels drets del poble gitano i de les persones LGTBI+.

• Fem una recerca sobre les minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques que hi ha al municipi: quines dificultats, oportunitats i reptes tenen, quines aportacions fan a la comunitat i quins deures i responsabilitats tenen cap a aquestes persones elles mateixes, la comunitat i el govern.

• Convidem a representants de minories o de grups de suport presents al municipi per tal que comparteixin les seves dificultats, reptes i aportacions.

NOTA: Adaptada de l'Activitat «37. [Un pas endavant](#)» del Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants: Petit Compass del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educaadores i Educadors en Drets Humans.

A08: SOTA LA SORRA DEL DESERT (SÀHARA OCCIDENTAL)

OBJECTIUS:

- Conèixer el conflicte del Sàhara Occidental i la vulneració dels drets humans als campaments de refugiades sahrauís.
- Reflexionar sobre la relació entre drets humans i necessitats.

EDAT: 12+

TEMPS: De 90 a 120 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Objectes o impressions de les il·lustracions d'objectes (veure material complementari)
- Paper i bolígraf per a cada participant
- Còpia per a cada grup de la versió adaptada de la [Declaració Universal dels Drets Humans](#) del Manual d'Educació en Drets Humans amb infants: Petit Compass
- Ordinador, projector i pantalla
- Enllaç vídeos sobre el conflicte del Sàhara Occidental:
  - [Breve historia del Sahara - Fragmento de Hijos de las nubes](#) (2012) (2:53)
  - [Latituds: Refugiats al Sàhara \(2010\) - CCMA](#) (fins el minut 20:23)

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants quins coneixements tenen sobre el conflicte del Sàhara Occidental.

2.- Disposem al terra o en unes taules en mig de la rotllana una sèrie d'objectes (o imatges dels objectes) que hi ha als campaments de refugiades i que ens parlaran del conflicte: objectes identitaris del poble sahrauí, objectes quotidians, objectes controvertits i objectes que també els utilitzem nosaltres.

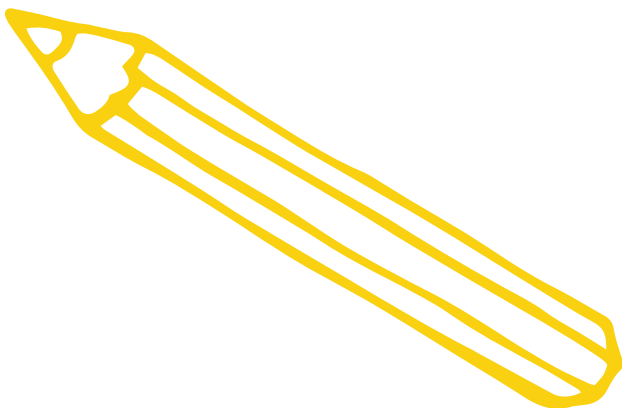
3.- Demanem a les persones participants que triïn un objecte i que escriguin en un paper què significa per a elles l'objecte triat: records, simbologia, sensacions, emocions o valors que li transmet aquell objecte. (Exemple: per a mi la bicicleta té el valor de l'ecologia, em transmet llibertat, vacances, estiu...).

4.- Es formen grups segons els objectes triats i dins de cada grup comparteixen les raons per les que han triat aquell objecte. Després en plenària, cada grup comparteix amb la resta de grups.

5.- Visualitzarem els vídeos esmentats per fer una breu explicació contextual del conflicte del Sàhara Occidental i de la situació dels camps de refugiades sahrauís (veure materials).

6.- Tornem als grups segons els objectes triats i proposem que reflexionin sobre quins valors o significats poden tenir per a la població sahrauí que viu en camps de refugiades i quins drets humans creuen que representen i que són vulnerats. Els hi repartim a cada grup una còpia de la Declaració Universal dels Drets Humans (veure enllaç a materials).

7.- En plenària, cada grup comparteix quins creuen que són els valors i drets humans relacionats de l'objecte triat per a la població sahrauí refugiada (veure el quadre en material complementari).

8.- REFLEXIONEM:

- Com em sento després d'haver reflexionat sobre el significat d'aquest objecte?
- Hi ha alguna similitud o diferència entre el meu significat i el que pot tenir per a una persona refugiada?
- Quins objectes representen necessitats per viure i desenvolupar-se com a persona?
- Quines vulneracions de drets humans creiem que es donen en els camps de refugiades sahrauís?
- Quins creieu que en són els principals responsables d'aquestes vulneracions? I de que el conflicte estigui estancat?
- Quin és el paper de les dones en els camps de persones refugiades?

RECOMANACIONS

- Per tal de reflexionar sobre la relació entre necessitats i els drets humans realitzem en una sessió prèvia l'Activitat 01 "Una nova terra" d'aquesta guia.
- Per tal de tenir més informació sobre el conflicte, llegim el [Llibret Comunicació contra l'oblit: Sàhara \(2010\) - Servei Civil Internacional](#)

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre el conflicte del Sàhara i la situació de les persones refugiades als camps sahrauís.
- Coneixem la persona defensora [Hayat Rguibi](#), jove periodista sahrauí que va ser empresonada i torturada.
- Partint dels objectes prèviament triats, cada grup fa una obra artística per tal d'expressar les seves emocions i la seva denúncia de la vulneració dels drets humans al conflicte del Sàhara Occidental i als camps de refugiades.

NOTA: Activitat basada en "[Sota la sorra del desert: el conflicte oblidat del Sàhara](#)" de Grup Eirene.

ACTIVITAT 09: VIURE SENSE... (DRET AL MEDI AMBIENT)

OBJECTIUS:

- Conèixer els impactes de la mineria en el medi ambient, especialment en la contaminació de les aigües.
- Reflexionar sobre com el nostre consum també té un impacte en el medi ambient.

EDAT: +12

TEMPS: 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Digital

MATERIALS:

- Paper i bolígrafs
- Targes amb els títols: "Un dia sense METALLS", "Un dia sense OR", "Un dia sense AIGUA" i "Un dia sense AIGUA POTABLE".
- Ordinador, projector i accés a internet
- Vídeo "[Minería: \(De\)construyendo el futuro de todos](#)"

DESENVOLUPAMENT:

- 1.- Fem quatre grups i repartim a cada grup una targeta amb un dels següents títols:
- Un dia sense METALLS
  - Un dia sense OR
  - Un dia sense AIGUA
  - Un dia sense AIGUA POTABLE

Donem temps per tal que treballin en grup fent pluja d'idees sobre com seria la seva vida diària sense aquell element i per investigar sobre els usos possibles dels elements repartits.

- 2.- Demanem als grups que preparin una breu representació per descriure com seria la vida sense aquests elements, sense que es mencioni l'element. A continuació demanem a cada grup que representi el que hagi preparat. La resta de l'alumnat intenta esbrinar quin element està mancant a cada representació, i es desvetlla en cas que no s'endevini.

3.- REFLEXIONEM:

- Us ha costat pensar en quin paper juga cada element a la nostra vida? Us ha sobtat res del que se us ha acudit o trobat quan heu fet recerca? Per què?
- Quan heu vist les representacions, ha estat fàcil saber quin element estava faltant a cada representació? Us ha sobtat res de les representacions? Per què?
- Coneixíeu tots els usos que es fa de l'or?
- Quins problemes o dificultats comunes en les diferents situacions representades?
- Afecta alguna de les situacions els drets humans? Com?
- Podríeu dir que hi ha alguna situació pitjor que les altres? Podríeu decidir amb el que heu vist què és més important per a la nostra vida (aigua o metall)?
- Quin vincle hi ha entre aigua i metalls?

- 4.- Seguim amb el visionat del vídeo "[Minería: \(De\)construyendo el futuro de todos](#)" que clarifica aquesta relació entre aigua, aigua potable, i metalls, i específicament l'or. Demanem a l'alumnat que anoti les idees del documental que parlen a favor i en contra de la mineria.

ACTIVITAT 10: VIOLÈNCIA CULTURAL (DRET A LA PAU)

OBJECTIUS:

- Ser conscients de la desmesurada transmissió de la cultura de la violència en els mitjans.
- Prendre consciència de les pròpies emocions i sentir empatia amb les dels altres.
- Treballar l'acceptació de la discrepància i el consens.

EDAT: +12

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Matemàtica

MATERIALS:

- Impressions de fitxa d'activitat i bolígrafs (veure fitxa a material complementari)
- Fulls de paperògraf o DIN A3 i retoladors

DESENVOLUPAMENT:

1.- Parlem sobre el tema de la violència amb les persones participants fent les següents preguntes i anem recollint les respostes en un paperògraf o pissarra:

- Què és per vosaltres la violència?
- Quines formes de violència hi han? (introduïm els conceptes de violència directa, cultural i estructural)
- En quins mitjans se'ns transmet violència? (videojocs, mitjans de comunicació, pel·lícules, còmics, xarxes socials) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?

2.- Expliquem que farem 3 grups i que cada grup treballarà sobre un tipus de mitjans, tot i que la primera tasca és individual. Cada persona de cada grup rep una fitxa per completar en relació a un tipus de mitjans: les del primer grup analitzaran videojocs i videoclip, les del segon, pel·lícules d'animació i sense animació, i les del tercer, notícies de televisió i de premsa. S'explica que tenen cinc minuts per escriure a la fitxa els màxim possible de vídeo jocs, videoclip, etc. que conegui.

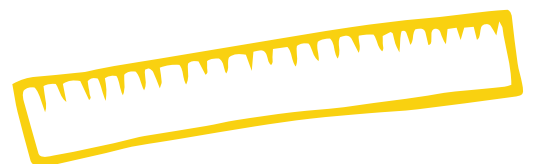
3.- Un cop passats els cinc minuts, han de:

- Valorar si cada un dels materials enunciats en el seu llistat transmet o no idees o actituds violentes i si inclouen armes o no.
- Calcular el percentatge de materials que és violent i el percentatge de materials que inclou armes en relació al total de materials enunciats (veure fitxa d'activitat).

4.- Un cop acabada la fitxa individualment, es demana que comparteixin els seus llistats i els seus percentatges amb una altre persona del seu grup.

5.- Després de compartir les fitxes per parelles, es demana que les comparteixin amb la resta del grup i que facin una llista consensuada, calculin de nou els percentatges i ho escriguin en un full de paperògraf o DIN A3.

6.- Cada grup presenta en plenària les seves llistes i percentatges i es pengen en un lloc visible per a tothom.

7.- REFLEXIONEM:

- Us han sorprès els percentatges resultants? Per què?
- Us sembla que la proporció de material violent que heu trobat és alta o baixa? En quin tipus de mitjans és més alta?
- Us sembla que la proporció d'ús d'armes que heu trobat és alta o baixa? En quin tipus de mitjans és més alta?
- Per què creus que hi ha aquesta proporció de violència en els mitjans?
- Per què creieu que (globalment) més homes que dones tenen accés a una arma?
- Per què creieu que (globalment) la majoria de persones que fan servir armes són homes i la majoria de víctimes de violència armada són dones?
- Per què creieu que (globalment) els joves tenen més risc de violència armada?
- Com us he sentit realitzant la fitxa individualment? I compartint-la en parella? I treballant-la en grup?
- Hi ha hagut discrepàncies? Per què?
- Com heu arribat a acords per consensuar la llista?
- Com us sentiu quan veieu violència en els mitjans? I quan veieu violència armada?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha participants que han estat víctimes de violència, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals.
- En relació als conceptes sobre violència, recomanem la lectura prèvia del Quadern d'Educació per la Pau "[Introducció de conceptes: pau, violència i conflicte](#)" de l'Escola de Cultura de Pau (UAB).
- En relació a violència armada, recomanem la lectura prèvia d'algunes fitxes amb dades globals incloses a la guia pedagògica "[Gun Free South Africa: Toolkit](#)" que proposa l'ONG a la que pertany la defensora Sara Chitambo.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Visionem [l'entrevista a l'activista Sara Chitambo](#) en relació a la destrucció d'armes i els seus arguments i investiguem sobre el Tractat de Comerç d'Armes mitjançant la web de la campanya "Armas bajo control".
- Cada grup (segons el tipus de mitjans) fa un pòster d'un videojoc o videoclip, pel·lícula o notícia que transmeti una imatge i/o missatge de pau.
- Visionem el vídeo de la [campanya "Banca Armada"](#) per reflexionar sobre el finançament de les empreses que fabriquen armes.

NOTA: Activitat basada en la dinàmica [«Violència en els mitjans»](#) de l'Escola de Cultura de pau (UAB).

**MATERIAL
COMPLEMENTARI**

ACTIVITAT 04: ETIQUETES QUE DISCRIMINEN (DRETS DE LES PERSONES LGTBI+)

CATEGORIES

EXEMPLES

MASCLE	FEMELLA	INTERSEXUAL
HOMÈ	DONA	TRANSGÈNERE
MASCULÍ	FEMENÍ	NOIA MASCULINA
TRANSEXUAL	NOI FEMENÍ	HOMOSEXUAL
HETEROSEXUAL	BISEXUAL	ASEXUAL

ACTIVITAT 06: ASSETJAMENT AL CARRER (DRETS DE LES DONES) SITUACIONS D'ASSETJAMENT I MESURES D'AUTOPROTECCIÓ A L'ESPAI PÚBLIC

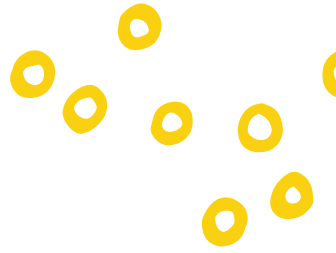
PAS 1.- Situacions d'assetjament a l'espai públic:

- Alguna vegada caminant pel carrer i un home m'ha mirat fixament amb expressió lasciva
- Alguna vegada en un mitjà de transport algun home s'aprofitat de l'aglomeració de persones per apropiat-se massa i enganxar-se al meu cos
- Alguna vegada caminant per un carrer algú o algú grup de nois m'han dit "floretes"
- Alguna vegada caminant per un carrer algú m'ha xiulat
- Algú et diu "floretes" o et xiula pel carrer i comença a insultar-te si no li fas cas.
- Alguna vegada he tingut que aguantar la vista d'un home que s'està tocant els genitals davant meu
- Alguna vegada tornant a casa sola de nit, m'han seguit pel carrer

PAS 3.- Mesures d'autoprotecció a l'espai públic:

- Alguna vegada he modificat els meus recorreguts per no passar per davant de determinats llocs que em generen incomoditat, inseguretat o por.
- Alguna vegada he modificat els meus recorreguts per no passar per davant de determinades persones que em generen incomoditat, inseguretat o por.
- Alguna vegada he tornat a casa més aviat del que volia perquè es feia massa tard i no em sentia segur/a
- Alguna vegada m'he fixat en la manera en què em vesteixo, per no atreure massa l'atenció i sentir-me més segur/a.
- De nit, per estar més tranquil·la, he buscat alguna persona que m'acompanyés a casa per no tornar-hi sol/a.
- Alguna vegada he fet veure que parlava per telèfon al veure alguna persona que em generava sensació d'inseguretat per donar la sensació de que no estava sola.
- Alguna vegada he agafat un taxi (enlloc del metro) per tornar a casa perquè em produeix inseguretat caminar des de la boca del metro fins a l'entrada de casa.
- Alguna vegada he accelerat el pas i no m'he sentit tranquil·la al notar alguna persona que caminava darrera meu.

ACTIVITAT 6: I TÚ, QUÈ FARIES? (DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT)

TARGETES DE ROL

<p>Ets una persona gran amb dificultats per caminar i reps molt suport i ajuda per fer les teves activitats diàries dels teus veïns i veïnes.</p>	<p>Ets l'únic doctor en la teva comunitat i dirigeixes una clínica molt concorreguda. Tens un germà que viu en el país veí i que t'anima que hi vagis a viure amb ell.</p>	<p>Ets una bona estudiant que vols finalitzar els seus estudis a l'estranger. Tot i que els teus pares no tenen bona salut, tu estàs desitjant marxar.</p>
<p>Tens una família monoparental amb dos infants. No tens cap parent a la zona i lluites per sobreviure donat que no pots treballar. Pertanys a una minoria ètnica del país.</p>	<p>Ets mestre a l'escola primària i has viscut a la zona durant molts anys. Coneixes les famílies i infants de l'escola molt bé i ets un membre respectat de la comunitat.</p>	<p>Tens una petita granja i vens la teva collita a la teva comunitat com a mitjà de vida. No guanyes molts diners i lluites per aconseguir-ne més.</p>
<p>Ets una persona amb fatiga crònica. Per la teva salut depens de la medicació i necessites acompanyament familiar i supervisió terapèutica. Pertanys a una minoria lingüística del país.</p>	<p>Ets una dona embarassada que està esperant la teva primera criatura i estàs tenint un embaràs complicat. Necessites repòs. Pertanys a una minoria religiosa del país.</p>	<p>Ets un comerciant que et dediques a vendre coses de segona mà a la teva botiga. Has engegat un negoci de venda per internet que comença a tenir èxit.</p>
<p>Ets una funcionària que treballa a l'Ajuntament municipal des de fa molt de temps. Ets una de les persones responsable de gestionar de l'administració sanitària a la teva ciutat.</p>	<p>Ets una persona jove sense feina i que acaba de sortir per tercera vegada de rehabilitació per addicció a l'alcohol. La teva família no et vol acollir.</p>	<p>Ets una periodista que treballa al diari digital nacional i estàs amenaçada de mort per haver publicat reportatges denunciant la corrupció del teu país.</p>

ACTIVITAT 6: I TÚ, QUÈ FARIES? (DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT)

SITUACIONS I NOTÍCIES

	NOTÍCIA 1	NOTÍCIA 2	NOTÍCIA 3
CONFLICTE	<p>Fa temps que hi ha lluites constants entre dos grups ètnics al teu país. Tot i que les lluites estan localitzades en una part del país, hi ha hagut brots de violència a la teva ciutat on la majoria de persones pertanyen a un dels grups ètnics. La gent té por i procuren quedar-se dins de casa tant com sigui possible. Algunes s'han mogut a altres parts del país.</p>	<p>La lluita s'ha estès i està arribant a la teva ciutat. L'exèrcit està sent enviat als carrers per mantenir l'ordre. Les autoritats han advertit a la ciutadania ciutadanes sobre el perill de moure's a certes parts del país. Alguns hospitals i escoles han tancat per falta de personal, donat que metges i mestres estan marxant a altres parts del país més segures.</p>	<p>En les últimes setmanes la situació sembla estar sota control i algunes persones s'han atrevit a marxar del país. En el mercat de la ciutat hi ha hagut més moviment. Algunes persones que van marxar han anat tornant. Tot i així altres persones senten que la situació és encara insegura. Ahir anit va haver-hi una explosió a la capital i les causes encara són confuses.</p>
POBRESA	<p>Vius en un poble d'agricultura que ha patit una sequera severa que afecta a tot el país. El fracàs de collita any rere any ha colpejat el teu poble molt durament, causant pobresa extrema. A banda de l'agricultura, hi ha molt pocs treballs assequibles. Molts joves han marxat per trobar millors treballs en altres parts. Alguns escriuen dient que guanyen més diners a fora.</p>	<p>L'economia del país pateix un descens prolongat i hi ha molta por que la situació no millori a curt termini. Els béns bàsics es fan cada vegada més cars. Molts joves i professionals marxen cercant millor fortuna en altres llocs, moltes vegades deixant infants i gent gran. Algunes persones que han trobat feina a l'estranger envien diners i això sosté a les famílies.</p>	<p>Després de mesos de dificultats severes, sembla que els primers signes de recuperació econòmica apareixen a l'horitzó. S'estan obrint negocis allà on fa uns mesos es tancaven botigues. Algunes persones que van guanyar diners a l'estranger ara estan tornant a casa. Han invertit en una universitat nova, i s'espera que els estudiants portaran nova vida al poble.</p>

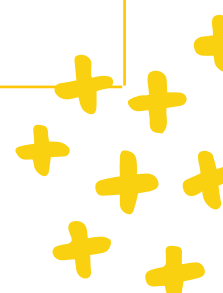

ACTIVITAT 10: SOTA LA SORRA DEL DESERT (SÀHARA OCCIDENTAL) RELACIÓ OBJECTES - VALORS - DRETS HUMANS

Objecte	valor als camps de refugiades	DRETS HUMANS RELACIONATS O VULNERATS
 TETERA SAHARAU	Família, temps d'oci, reunions, visites, tradicions	Article 20. Dret a reunió i associació pacífica Article 24. Dret al descans i al lleure: Article 27. Dret a participar en la vida cultural de la comunitat
 ULLERES DE SOL	Protecció del sol i de la sorra	Article 22. Dret a la seguretat social Article 25. Dret a un nivell de vida adequat
 SORRA	Desert inhòspit i amb pocs recursos Nòmades	Article 13. Dret a la llibertat de moviments Article 25. Dret a un nivell de vida adequat
 ARRÓS	Alimentació d'ajuda internacional	Article 25. Dret a un nivell de vida adequat
 PORRA	Repressió Tortures Manifestacions	Article 3. Dret a la vida, la llibertat i la seguretat Article 5. Dret a no patir tortures ni tractes degradants Article 9. Dret a no patir detencions o exilis arbitraris Article 19. Dret a la llibertat d'opinió i expressió Article 20. Dret a reunió i associació pacífica
 DNI SAHARAU	Identitat Identificació Mobilitat	Article 15. Dret a tenir una nacionalitat i a poder canviar-la Article 13. Dret a la llibertat de moviments
 AIGUA	Abastiment d'aigua, bé escàs i restringit	Article 25. Dret a un nivell de vida adequat
 BOSSA D'ESCOMBRARIES	Problema de gestió de residus	Article 25. Dret a un nivell de vida adequat

Objecte	valor als camps de refugiades	DRETS HUMANS RELACIONATS O VULNERATS
 TURBANT	Identitat Protecció del sol i de la sorra Nòmades	Article 25. Dret a un nivell de vida adequat Article 27. Dret a participar en la vida cultural de la comunitat Article 13. Dret a la llibertat de moviments
 CROSSA	Víctimes de mines antipersones Falta de mitjans sanitaris, dependents d'ajuda internacional	Article 3. Dret a la vida, la llibertat i la seguretat Article 25. Dret a un nivell de vida adequat Article 22. Dret a la seguretat social
 MEDICAMENTS	Salut bàsica Falta de mitjans sanitaris, dependents d'ajuda internacional	Article 3. Dret a la vida, la llibertat i la seguretat Article 25. Dret a un nivell de vida adequat Article 22. Dret a la seguretat social
 MÒBIL	Comunicació amb familiars de territoris ocupats Informació Xarxes socials	Article 19. Dret a la llibertat d'opinió i expressió Article 20. Dret a reunió i associació pacífica
 CORAN	Religió	Article 18. Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió
 LLIBRETA I BOLÍGRAF	Educació	Article 26. Dret a l'educació
 LLIBRE D'ART PER A INFANTS	Educació Art	Article 26. Dret a l'educació Article 27. Dret a participar en la vida cultural de la comunitat

Ciutats

Defensores dels Drets Humans

<http://ciutatsdretshumans.cat/> <https://www.facebook.com/ciutatspau/> @ciutatsddhh #ciutatsddhh

Organitzen:

Participen:

Col·laboren:

